

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

NOF OA
Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO
Org.nr. 975 615 308

Nittedal kommune
Postboks 63
1481 HAGAN
postmottak@nittedal.kommune.no

leder@nofoa.no
Medlemsrelatert: medlem@nofoa.no
Økonomisk: kasserer@nofoa.no
Vernesaker: naturvernkontakt@nofoa.no
oa.birdlife.no

Vår ref.: sak/542

Deres ref.: 16/02549

Dato: Oslo, 1. mars 2019

Merknader til kommuneplan 2018–2030

NOF OA (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus) viser til at forslag til ny kommuneplan er lagt ut til offentlig ettersyn.

Generelle kommentarer

Det virker svært fornuftig med en langsiktig og gradvis utvikling av Nittedal sentrum, med fortetting og konsentrasjon av bebyggelse og næringsvirksomhet på Rotnes. Imidlertid hefter det betydelig usikkerhet ved utvidelse av sentrumsnære arealer til bolig- og næringsformål fordi endelig valg av ny trasé for rv. 4 og framtidig Nittedalsbane ikke er vedtatt.

Kopi av vår sak 268 er lagt til sist i dette dokument, og er også å finne på <http://oa.birdlife.no/sak/268>

I forslaget til kommuneplan framgår det at kommunen legger betydelig vekt på et rent miljø og bevaring av det biologiske mangfoldet ved «å sikre nødvendige områder og korridorer for biologisk mangfold og vilt». I tillegg skal kommunen foreta en betydelig reduksjon i utslipp av klimagasser. Dette er positivt og noe NOF OA slutter opp om.

Kommentarer til forslag som berører biologisk mangfold og friluftsliv

Inngrep nær Nitelva og i vassdragets flomsone

Selv om det ikke er større utbyggingsplaner langs Nitelva i planperioden, vil vi påpeke hvor viktig både elva og omkringliggende områder er for kommunens fuglefauna. Både den meandrerende elva og skogen rundt befinner seg på produktive marine sedimenter som gir grunnlag for rike vegetasjonstyper. Det er blant annet store arealer med gråorheggeskog og rike lågurtutforminger som igjen gir livsgrunnlag for mange fuglearter.

I Miljødirektoratets Naturbase er området langs Nitelva markert som en naturtype av C-verdi. Registreringene er gamle og etter vår mening utdaterte. Naturtypen burde bli omklassifisert til å bli en svært viktig naturtype, blant annet med bakgrunn i viktigheten området har for fuglelivet i kommunen.

Vi vet at det er konkrete planer om å anlegge en eller flere sentrumsnære turstier langs elva. Dette kan gi negative effekter for fuglelivet som følge av økt menneskelig aktivitet i dette sårbare miljøet, særlig i yngleperioden fra april til juli.

NOF betrakter Nitelva med omkringliggende vegetasjon som selve livsnerven for biologisk mangfold i kommunen. Etter vår oppfatning bør en innføre et føre var-prinsipp når det gjelder alle inngrep som kan true vassdraget.

Vi henviser også til kommunens målsetting: *Vannkvaliteten i Nitelva skal tilfredsstillende kravene til god økologisk tilstand innen 2021 i tråd med EUs rammedirektiv.*

Utvidelse av Bjertnes idrettsanlegg, forslag om anlegg på Haugsmåsan

I forslag til kommuneplan står følgende: *Nittedal kommune skal innen 2027 redusere sine klimagassutslipp med 50 % i forhold til 1990-nivå.*

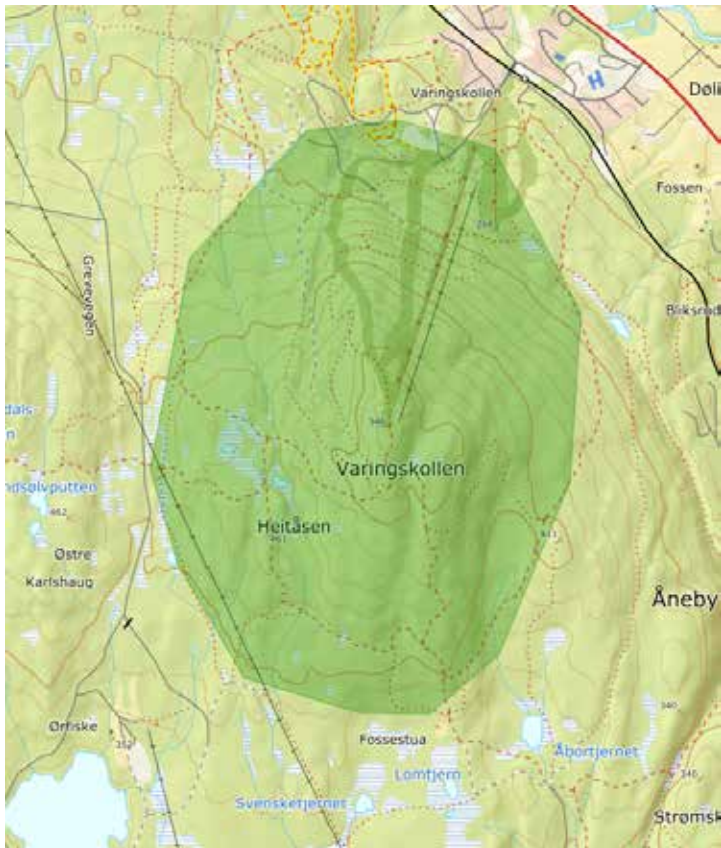
Torvmyrer inneholder store karbonlagre, og er derfor viktig å bevare. Alle inngrep, masseuttak, drenering med videre vil helt eller delvis ødelegge Haugsmåsan og frigjøre betydelige mengder klimagasser. I tillegg buffer og binder torvmyrer store nedbørmengder og reduserer dermed lokal flomfare.

Nittedal kommune burde, etter vårt skjønn, stanse eventuelle planlagte inngrep på alle torvmyrer i kommunen, og i stedet bidra med restaurering av sentrumsnære torvmyrer, som Gaustadmåsan, Haugsmåsan og Ånebymåsan. Det vil være solide bidrag til både å hindre klimagassutslipp og å ta vare på og gjenskape gode biotoper for rikt biologisk mangfold.

Sagerud skiskytteranlegg, utvidelse og asfaltering

Utvidelse av anlegget ved Sagerud, med flere nye traseer og delvis asfaltering, vil selvsagt utfordre fuglelivet i området. Noen partier med eldre skog og tilhørende gammelskogsarter vil gå tapt. I tillegg har området en svært spesiell og verdifull botanikk i samsvar med kalkrik berggrunn. Det er ikke foretatt noen fullstendig kartlegging av biologisk mangfold og sårbare naturtyper i området.

Varingskollen, utvidelse av traseer til helårsdrift

Utvidelsen innebærer flere nye traseer både nord og sør for de eksisterende. Noen av traseene er foreslått til downhill-sykling. Utvidelsen av Varingskollen vil utfordre Markagrensen og berøre og redusere tilgrensede gammelskog. Økt aktivitet i området vil virke forstyrrende på fuglelivet, spesielt i hekkeperioden. Nøyaktige fugleregistreringer er ikke foretatt.

Utbygging av Mostua–Mo og området sør for Svartkruttveien

Dette er et viktig område for biologisk mangfold. 250 arter er registrert, hvorav 150 karplanter og 80 fuglearter. Blant fugleartene i Norsk rødliste for arter 2015 er vipe (EN = sterkt truet), sanglerke og rosenfink (VU = sårbar), samt dverglo (NT = nær truet). Utstrakt utbygging i dette området kan bli svært konfliktykt.

Bjønndalen bruk, utvidelse

Konsesjon for utvidelse vil først og fremst true Markagrensen og et betydelig areal av gammel, flersjiktet granskog. Dette skogsområdet har god kvalitet som biotop for hekkende hønehaug (NT = nær truet) og andre sårbare gammelskogsarter.

Tilrettelegging for friluftsliv og områder til rekreasjon

Nittedal kommune bør i denne sammenhengen tilrettelegge på en slik måte at man ikke skader eller ødelegger sårbare naturtyper og det biologiske mangfoldet. Kommunen bør kanalisere ferdsel utenom de mest sårbare områdene, kanskje også hindre/forby ferdsel nær hekkelokalitetene til de mest truede fugleartene, spesielt i hekkeperioden.

Konklusjon

Nittedal kommune har mange og gode intensjoner i kommuneplanen for 2018–2030. Kommunen ligger imidlertid i et betydelig pressområde med antatt stor vekst i befolkningen. Man vil stå overfor store utfordringer når det gjelder å ta vare på det biologiske mangfoldet. NOF OA og NOF Nittedal lokallag vil kritisk følge utviklingen, men samtidig være viktige og positive samarbeidspartnere for kunnskap om fuglelivet og vern av artenes leveområder i Nittedal.

Vennlig hilsen

Håkan Billing
leder NOF OA

Tor Skjetne (sign.)
leder NOF Nittedal lokallag

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

NOF OA
Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO
Org.nr. 975 615 308

Statens vegvesen Region øst

leder@nofoa.no

Medlemsrelatert: medlem@nofoa.no

Økonomisk: kasserer@nofoa.no

Vernesaker: naturvernkontakt@nofoa.no

www.nofoa.no

Vår ref.: sak/268

Deres ref.: 20 I 011607 54-041

Dato: 19. august 2013

Høringssvar vedrørende Kommunedelplan for riksveg 4 Kjøl–Åneby sør i Nittedal kommune

NOF OA (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus) viser til utsendt høring for ovennevnte plan datert 06.05.13. På grunn av en svært omfattende samling av høringsdokumenter (vi har lest oss gjennom over 1500 sider), klarte vi ikke å holde høringsfristen, som var i slutten av juni. Fordi det nå har vært sommerferie regner vi med at vårt innspill likevel vil følge saken videre på linje med andre høringssvar.

Det foreligger konsekvensutredning for fem alternative traseer av rv. 4 Kjøl–Åneby sør. To alternativer ligger i dagen (1 og 2) og 3 alternativer går i tunnel under Rotnes (3, 4 og 5). Alternativ 1 og 2 er i hovedsak en utvidelse av dagens trasé. Alle alternativer sammenlignes med alternativ 0, dagens trasé. Argumentene for veiutbygging er velkjent, og dreier seg i hovedsak om behov for å øke trafikksikkerheten, bedre framkommeligheten og redusere miljøulemper på strekningen.

Nitelva med sitt meanderende løp, rike kantvegetasjon og tilstøtende åkerlandskap er i dag en flott naturperle. Elvesystemet med langsgående 100-metersbelte sørger uten tvil for det største og viktigste biologiske mangfoldet i Nittedal kommune. Vassdraget er varig vernet. I henhold til rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994), skal det blant annet ved veiutbygging tas spesielle hensyn til kantvegetasjon, og utfyllinger, mulig forurensning, økt støy og andre forstyrrelser skal unngås.

Alternativ 1 og 2 vil både under anleggsperioden og etter ferdigstillelse utfordre/bryte disse retningslinjene. Begge alternativene vil ha flere nærføringer til vassdraget hvor kantvegetasjonen vil forsvinne helt og fyllinger vil gå ut til elvebredden. Dyre- og fuglelivet vil bli utsatt for betydelig mer støy og forstyrrelser, særlig i utbyggingsperioden, men også på lang sikt. Fra Kjøl til Rotnes vil alternativ 1 og 2 ligge på en fylling/delvis bru 2–3 (5) meter over dagens trasé. Dette vil hemme/hindre flere dyre- og fuglearters normale bevegelser på tvers av dalføret. Andefugler, som flere par kvinand og stokkand, hekker et stykke fra elvebredden, men beveger seg i dag fra hekkeplass til vassdraget med ungeflokken langs bakken og krysser dermed rv. 4.

Nitelva med langsgående 100-metersbelte har i dag stor ornitologisk verdi (tabell 1). Fugler benytter området benyttes som trekkroute og rasteplass høst og vår. I tillegg hekker en rekke arter langs vassdraget. Minimum 113 arter er observert, og minimum 56 arter hekker årlig, noe som er å anse som høye tall.

Tunnelalternativene 3, 4 og 5 vil alle i vesentlig grad skjerme Nitelva og 100-metersbeltet. Strekningen fra Kjøl til foreslått tunnelinnslag er i dag tilnærmet hundre prosent åkerlandskap. Strekningen er kort, godt undersøkt ornitologisk, og har fra liten til middels verdi (tabell 2). Nord for tunnelutgangene vil traseene (3, 4 og 5) gå hovedsakelig i dalside med blandingsskog, dog dominert av barskog (barskog/løvskog = 80/20). Dette området er ikke undersøkt ornitologisk. Det foreligger også svært få enkeltobservasjoner herfra fordi det er liten ferdsel i området. Biotopene er antatt vesentlig mer artsfattige enn Nitelva med 100-metersbeltet, men rødlistearter som hønehaug (NT) og vepsevåk (VU) kan hekke her.

Statens vegvesen anbefaler bygging av alternativ 2 (eller alternativ 1), i hovedsak utvidelse av dagens trasé, på grunn av kostnader. NOF OA synes det er vanskelig å se av konsekvensutredningene at miljøet fra Kjøl til Åneby sør blir bedre ved å bygge en 4-feltsvei, stedvis på en høy fylling gjennom landskapet, når sannsynlig resultat blir økt hastighet, økt støy- og forurensningsnivå. Det blir neppe bedre framkommelighet på strekningen, særlig i rushtiden, da køproblemene bare vil flytte seg til strekningen Gjelleråsen–Sinsenkrysset.

NOF OA mener at ressursene i langt større grad bør kanaliseres til utbygging av effektiv kollektivtransport, med hovedvekt på tog/bane og tilstrekkelig med kapasitet på nødvendig innfartsparkering.

Konklusjon

NOF OA er en miljøorganisasjon med hovedvekt på vern av fuglearter og deres biotoper, men også med en generell miljøprofil. I lys av dette konkluderer vi med at 0-alternativet er det absolutt beste for naturmangfoldet i Nittedal kommune. Av de foreslåtte alternativer peker 4 og 5 seg ut som det klart minst negative. Rv. 4 vil da bli liggende relativt nær jernbanetraseen med enkel forbindelse til Nittedal stasjon. Uansett er de naturfaglige undersøkelsene mangelfulle med hensyn på fuglelivet langs de foreslåtte veitraseene. Ut fra naturmangfoldlovens dokumentasjonskrav (§ 8) krever NOF OA at det utføres ornitologiske totalregistreringer i minimum 2 sesonger, helst 3, før det tas endelig stilling til om rv. 4 skal utvides, og eventuelt hvilken trasé som skal velges.

NOF OA har kvalifiserte ornitologer til å utføre registreringer, og vi er behjelpelig med råd og innspill når det gjelder fuglerelaterte spørsmål.

Med hilsen

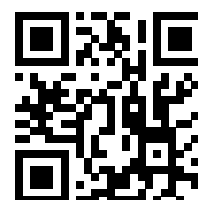

Håkan Billing
leder NOF OA

Tor Skjetne (sign.)
NOF OAs naturvernkontakt for Nittedal kommune

Kopi til Nittedal kommune

<http://nofoa.no/sak/268>

Tabell 1.

Artsliste for veitrasé 1 og 2

Kjul til Åneby sør, med informasjon om rødlistestatus (Norsk rødliste for arter 2010).
 Observasjonsperiode er 2000–2013.

Art	Forekomst	Bestand	Rødlistestatus
Sangsvane	vår/høst/vinter	5–30	
Kanadagås	hekkefugl	0–2 par	
Kortnebbgås	trekk		
Stokkand	hekkefugl	5–10 par	
Kvinand	hekkefugl	2–5 par	
Brunnakke	trekk/raster		
Krikkand	trekk/raster		
Laksand	trekk/raster		
Orrfugl	observert		
Vaktel	observert	1	NT (nær truet)
Åkerrikse	observert	1	CR (kritisk truet)
Fasan	observert (hekket)	1–2 par	
Storskarv	observert		
Gråhegre	observert		
Fiskeørn	sommer		NT (nær truet)
Musvåk	hekkefugl	1 par	
Spurvehauk	observert		
Høsehauk	observert		NT (nær truet)
Tårnfalk	observert		
Vandrefalk	observert		
Trane	trekk/raster		
Dverglo	hekkefugl	1 par	NT (nær truet)
Heilo	trekk/raster		
Vipe	hekkefugl	1–3 par	NT (nær truet)
Grønnstilk	trekk/raster		
Skogsnipe	hekkefugl	2–4 par	
Strandsnipe	hekkefugl	3–5 par	NT (nær truet)
Rødstilk	trekk/raster		
Gluttsnipe	trekk/raster		
Småspove	trekk/raster		
Rugde	hekkefugl	1–3 par	
Enkeltbekkasin	hekkefugl	1–2 par	
Brushane	trekk/raster		VU (sårbar)
Hettemåke	observert		NT (nær truet)
Fiskemåke	observert		
Gråmåke	observert		
Svartbak	observert		
Sildemåke	observert		

Art	Forekomst	Bestand	Rødlistestatus
Lomvi	observert		CR (kritisk truet)
Bydue	hekkefugl		
Ringdue	hekkefugl		
Tyrkerdue	observert		
Hornugle	hekkefugl	0–1 par	
Tårnseiler	hekkefugl		NT (nær truet)
Isfugl	observert	3 funn	
Svartspett	observert		
Grønnspekk	hekkefugl	1–3 par	
Flaggspekk	hekkefugl		
Dvergspett	observert		
Sanglerke	hekkefugl	3–5 par	VU (sårbar)
Sandsvale	observert		
Låvesvale	hekkefugl		
Taksvale	hekkefugl		
Heiplierke	observert		
Trepiplerke	observert		
Linerle	hekkefugl		
Vintererle	hekkefugl	3–5 par	
Gulerle	observert		
Fossefall	hekkefugl	1–3 par	
Sidensvans	observert		
Jernspurv	hekkefugl		
Rødstrupe	hekkefugl		
Blåstrupe	trekk		
Buskskvett	observert		
Måltrost	hekkefugl		
Rødvingetrost	hekkefugl		
Duetrost	observert		
Gråtrost	hekkefugl		
Svarttrost	hekkefugl		
Ringtrost	observert		
Hagesanger	hekkefugl		
Munk	hekkefugl		
Tornsanger	observert		
Møller	observert		
Elvesanger	observert		
Myrsanger	observert		
Gulsanger	hekkefugl		
Løvsanger	hekkefugl		
Bøksanger	observert		
Gransanger	trekk		
Gjerdsmett	hekkefugl		
Gråfluesnapper	hekkefugl		

Art	Forekomst	Bestand	Rødlistestatus
Svarthvit fluesnapper	hekkefugl		
Kjøttmeis	hekkefugl		
Blåmeis	hekkefugl		
Svartmeis	observert		
Løvmeis	hekkefugl		
Granmeis	observert		
Stjertmeis	hekkefugl		
Spettmeis	hekkefugl		
Varsler	trekk		NT (nær truet)
Skjære	hekkefugl		
Nøtteskrike	observert		
Nøttekråke	observert		
Kaie	hekkefugl		
Kråke	hekkefugl		
Ravn	hekkefugl		
Stær	hekkefugl		NT (nær truet)
Gråspurv	hekkefugl		
Pilfink	hekkefugl		
Bokfink	hekkefugl		
Bjørkefink	observert		
Tornirisk	hekkefugl		NT (nær truet)
Gråsisik	observert		
Stillits	hekkefugl		
Grønnfink	hekkefugl		
Grønnsisik	hekkefugl		
Dompap	hekkefugl		
Kjernebiter	hekkefugl		
Grankorsnebb	observert		
Rosenfink	hekkefugl	2–3 par	VU (sårbar)
Sivspurv	hekkefugl		
Snøspurv	trekk		
Gulspurv	hekkefugl		

Tabell 2.

Artsliste for hekkefugl veitrase 3, 4 og 5

Kjul til tunnelinnslag, med informasjon om rødlistestatus (Norsk rødliste for arter 2010).
 Observasjonsperiode er 2000–2013.

Art	Forekomst	Bestand	Rødlistestatus
Stokkand	hekkefugl	1–2 par	
Dverglo	hekkefugl	0–1 par	NT
Vipe	hekkefugl	1–2 par	NT
Sanglerke	hekkefugl	1–2 par	VU
Gulspurv	hekkefugl		
Sivspurv	hekkefugl		
Myrsanger	observert	1 funn	